

บทวิจารณ์หนังสือ: อักษรและอักขรวิธีไทย

BOOK REVIEW: THAI ALPHABET AND ORTHOGRAPHY

ทักษิณ แก้วประเสริฐ | *Thucksin Kaewprasert* | ORCID ID: 0009-0006-8156-5186

นักวิชาการอิสระ ประเทศไทย | Independent Scholar, Thailand

Corresponding Author E-mail: Thucksin.Kaew@vru.ac.th

Received: (February 23, 2025); Revised: (April 28, 2025); Accepted: (April 29, 2025)

Citation:

ทักษิณ แก้วประเสริฐ. (2568). บทวิจารณ์หนังสือ: อักษรและอักขรวิธีไทย. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมเพื่อความยั่งยืน (JRIS)*, 2(3), 86-93.

Kaewprasert, T. (2025). Book review: Thai Alphabet and Orthography. *Journal of Research and Innovation for Sustainability (JRIS)*, 2(3), 86-93.

ABSTRACT

The Book: Thai Alphabet and Orthography. Assoc. Prof. Dr. Natha Angsuwiriya is the author. This book is an academic documentary or textbook on the evolution of the Thai language that is very suitable for those in the fields of Thai language education, historical linguistics, and students enrolled in the Bachelor of Education (B.Ed.) Program in Thai or related disciplines. Because all students in The Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 (A.D. 2008) are required to learn literature in the textbook, which has the topic for the lesson of The Inscription of King Ramkhamhaeng the Great. The study leads to investigation, discussion and debate to understand the origins of the letters in King Ramkhamhaeng's inscription and contemporary letters, as well as the reasons behind the evolution of letterforms and writing techniques, which show distinct differences in shape, style and method over time. Numerous exceptional features in this book can help readers better understand Thai letters and spellings from the pre-Sukhothai era to the present. These include presenting Thai letters and spellings in accordance with Thai history timelines, including clear and consistent illustrations that correspond with the content, citing a variety of sources, and encouraging or inviting readers to continue their studies. The book "Thai Alphabet and Orthography" is useful for all Thai people because studying Thai alphabet and spelling is an important part of understanding the roots of the Thai nation and helps instill strong patriotism.

Keyword: Thai Alphabet, Thai Orthography, Thai language, The Evolution of Thai language

บทคัดย่อ

หนังสือ "อักษรและอักษรวิธีไทย" ที่ผู้เขียนคือ รองศาสตราจารย์ ดร. ณฐ อังศุวิริยะ เป็นหนังสือสารคดีเชิงวิชาการหรือแบบเรียนในด้านการศึกษาวិวัฒนาการภาษาไทยที่เหมาะสมอย่างยิ่งแก่การวิชาการด้านการศึกษาวิวัฒนาการภาษาไทย ด้านประวัติศาสตร์ทางภาษา รวมไปถึงมีความเหมาะสมต่อนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยหรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทย อันเนื่องจากผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ล้วนได้เรียนรู้วรรณกรรมในแบบเรียน เรื่อง ศิลปจารึกหลักที่ 1 จึงส่งผลให้เกิดการตั้งคำถาม การโต้แย้ง ไปจนถึงการอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปถึงความเป็นมาของตัวอักษรบนศิลปจารึกกับตัวอักษรปัจจุบันหรือสาเหตุของการเปลี่ยนรูปอักษรและอักษรวิธีการเขียนในอดีตกับปัจจุบันที่มีรูปร่าง ลักษณะ วิธีการเขียน ที่ต่างกันอย่างมาก หนังสือเล่มนี้มีความโดดเด่นหลายประการที่สามารถเสริมสร้างมโนทัศน์ของผู้อ่านให้เข้าใจถึงอักษรและอักษรวิธีไทยตั้งแต่ยุคก่อนสุโขทัยจนถึงปัจจุบันได้เป็นอย่างดี เช่น การนำเสนออักษรและอักษรวิธีไทยตามช่วงยุคสมัย (Timeline) ของประวัติศาสตร์ไทย การแทรกภาพประกอบที่ชัดเจนและสอดคล้องกับเนื้อหาการอ้างอิงแหล่งที่มาที่หลากหลาย และการจุดประกายหรือเชิญชวนให้เกิดแรงบันดาลใจ การศึกษาเพิ่มเติม เป็นต้น หนังสือ "อักษรและอักษรวิธีไทย" มีความเหมาะสมต่อคนไทยทุก ๆ

คนเพราะการศึกษาอักษรและอักษรวิธียไทยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารากฐานของชาติไทยที่
สร้างความแข็งแกร่งแก่อัตวิญญานความรักชาติ

คำสำคัญ: อักษรไทย, อักษรวิธียไทย, ภาษาไทย, วิชาการภาษาไทย

ชื่อหนังสือ: อักษรและอักษรวิธียไทย

ผู้แต่ง: รองศาสตราจารย์ ดร. ณฐ อังศุวิริยะ

พิมพ์ครั้งที่: 1

สำนักพิมพ์: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีที่พิมพ์: 2565

จำนวนหน้า: 173 หน้า

ISBN: 978-974-03-4182-6

ภาพ 1 ปกหนังสืออักษรและอักษรวิธียไทย

สาระสำคัญและส่วนประกอบของหนังสือ “อักษรและอักษรวิธียไทย”

ใจความสำคัญของหนังสือ “อักษรและอักษรวิธียไทย” ประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญ ตามชื่อหนังสือ นั้น
คือ “อักษรไทย” และ “อักษรวิธียไทย” โดยผู้เขียนได้นำเสนอเนื้อหา ภาพ ตาราง ฯลฯ ของอักษรและอักษรวิธียไทย
ตามยุคก่อนสุโขทัยมาจนถึงยุคปัจจุบัน ทั้งหมด 6 บท ดังนี้

บทที่ 1 ความเป็นมาของอักษรและอักษรวิธียไทย ได้เรียบเรียงสาระสำคัญของต้นกำเนิดอักษรแทนเสียง
แห่งแรกที่มาจากประเทศตะวันตก ก่อนอักษรและอักษรวิธียไทยที่มาจากอารยธรรมใหญ่แห่งดินแดนสุวรรณภูมิ คือ
อารยธรรมอินเดีย

บทที่ 2 อักษรและอักษรวิธียไทยสมัยสุโขทัย ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์หลักฐานที่เก่าแก่ที่สุดในด้านอักษร
และอักษรวิธียไทย คือศิลาจารึกหลักที่ 1 หรือ จารึกพ่อขุนรามคำแหง โดยมีการอ้างอิงงานเขียนหรืองานวิจัยที่
น่าเชื่อถืออย่างหลากหลาย อีกทั้ง ความสำคัญและความน่าสนใจของบทที่ 2 คือ การเปรียบเทียบอักษรจากจารึก
พ่อขุนรามคำแหงกับอักษรไทยในปัจจุบันผ่านตาราง ซึ่งส่งผลให้เกิดความเข้าใจที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น เหมาะแก่
การใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ความเป็นมาของอักษรและอักษรวิธียไทยผ่านวรรณกรรมศิลาจารึกหลักที่ 1

บทที่ 3 อักษรและอักษรวิธียไทยสมัยอยุธยา ได้เรียบเรียงสาระสำคัญของอักษรและอักษรวิธียไทยผ่านช่วง
สมัยอยุธยาทั้ง 3 สมัย ได้แก่ สมัยอยุธยาตอนต้น สมัยอยุธยาตอนกลาง และสมัยอยุธยาตอนปลาย โดยมีการ
วิเคราะห์หลักฐานจากวรรณกรรมไทยในยุคนั้น ๆ นอกจากนี้ การนำเสนอพัฒนาการของตัวอักษรไทยตาม

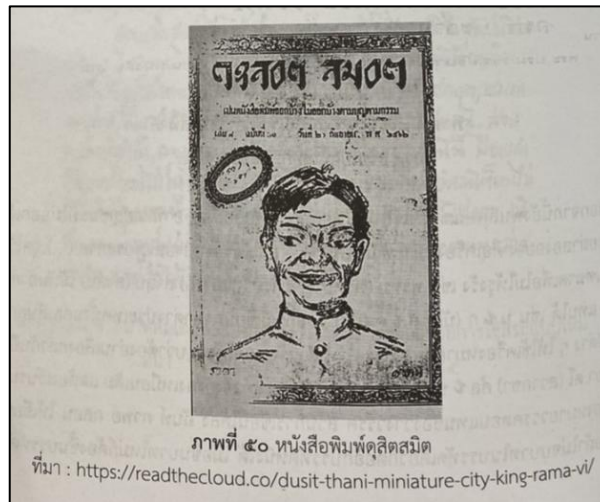
ช่วงเวลา (พ.ศ.) ตั้งแต่อักษรไทยจากวรรณกรรมนันทโพนันทสูตรคำหลวง สนธิสัญญาสยาม-ฝรั่งเศส จารึกหลักที่ 115 จารึกหลักที่ 92 จารึกหลักที่ 91 พงศาวดาร ฉบับหลวงประเสริฐ จารึกบนระฆังเหล็ก จารึกหลักที่ 50 จารึกหลักที่ 42 และอักษรไทยในปัจจุบัน เป็นหนึ่งในความน่าสนใจอันก่อให้เกิดมโนทัศน์ของอักษรไทยได้เป็นอย่างดี

บทที่ 4 อักษรและอักขรวิธีไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ได้เรียบเรียงสาระสำคัญของอักษรและอักขรวิธีไทยเพียงยุครัตนโกสินทร์ตอนต้นในรัชกาลที่ 1-3 แห่งราชวงศ์จักรี โดยมีการวิเคราะห์หลักฐานจากวรรณกรรมไทย เอกสารโบราณ แผ่นดินจารึก และโบราณที่ปรากฏภาพตัวอักษร โดยส่วนที่น่าสนใจคือ อักขรวิธีไทยที่มีความแตกต่างเล็กน้อยจากปัจจุบัน จึงสามารถประยุกต์ใช้ความรู้สู่บทเรียนของนักเรียนให้เห็นต้นแบบอักขรวิธีไทยในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

บทที่ 5 รูปแบบพิเศษของอักษรและอักขรวิธีไทย ได้เรียบเรียงสาระสำคัญของพระมหากษัตริย์และผู้นำประเทศที่พยายามสร้างหรือเปลี่ยนแปลงอักษรและอักขรวิธีไทยบางช่วงของยุคสมัยหนึ่ง ได้แก่ ช่วงการปกครองของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ช่วงการปกครองของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และช่วงการเป็นผู้นำประเทศของจอมพลแปลก พิบูลสงคราม โดยหลักฐานประกอบการนำเสนอผลการวิเคราะห์ เช่น หนังสือเรียน หนังสือพิมพ์ หนังสือปาติโมกข์ และโบราณที่ปรากฏภาพตัวอักษร เป็นต้น หากต้องการปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดการวิเคราะห์คุณค่าทางสังคมรวมไปถึงบทบาทของผู้นำประเทศ บทที่ 5 จึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง เนื่องจากการพัฒนาอักษรและอักขรวิธีไทยใหม่ในช่วงสมัยดังกล่าว ล้วนมีจุดหมายสำคัญหนึ่งประการ คือ “สร้างอัตลักษณ์ที่แข็งแกร่งแก่ชาติ” เพื่อให้ได้รับความเคารพจากนานาชาติ อนึ่ง หากจัดการเรียนรู้บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่นำเนื้อหาจากบทที่ 5 เป็นฐาน ล้วนส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

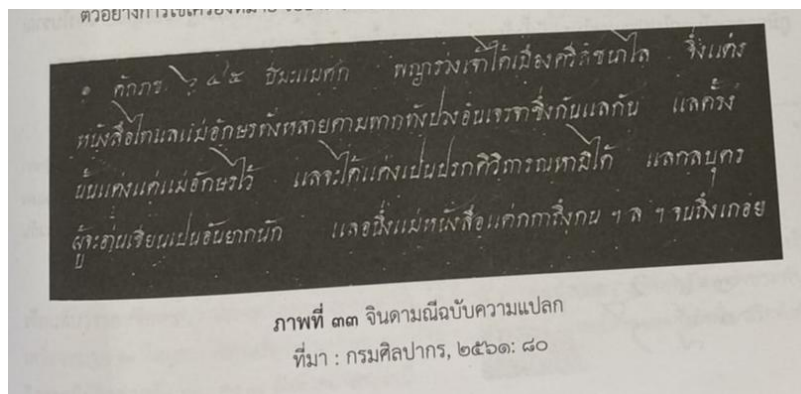
บทที่ 6 อักษรและอักขรวิธีไทยสมัยปัจจุบัน ได้เรียบเรียงสาระสำคัญของอักษรและอักขรวิธีไทยในรูปแบบการเขียนและการพิมพ์ที่เกิดขึ้นช่วงยุคสมัยใหม่ที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในสังคมไทยหลังยุครัตนโกสินทร์ตอนต้นหรือยุคปัจจุบัน โดยหลักฐานทางประวัติศาสตร์ปรากฏค่อนข้างน้อย ทว่า ส่วนใหญ่จะนำเสนอผ่านการยกตัวอย่างสื่อหรือภาษาที่ใช้ในปัจจุบัน เช่น สดิกเกอร์ไลน์ เป็นต้น

จากใจความสำคัญทั้งหมดของ 6 บท ในหนังสือ เมื่อผู้อ่านศึกษาจนจบจะเห็นได้ว่าผู้เขียนรวบรวมผลสรุป ผลวิเคราะห์ ผลสังเคราะห์ และนำเสนอสาระสำคัญต่าง ๆ จากหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถือทั้งหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ผลการวิจัยหรือบทความ สารสนเทศสมัยใหม่ที่สอดคล้องอักษรและอักขรวิธีไทย นับเป็นการสนับสนุนเนื้อหาให้มีความน่าเชื่อถือ เกิดความเข้าใจ เกิดความคิดเชิงระบบที่สามารถเชื่อมโยงเหตุและผลได้อย่างมีประสิทธิภาพแก่ผู้อ่าน ทั้งนี้ เพื่อจูงใจให้ผู้อ่านเข้าใจและสนใจเกี่ยวกับการนำเสนอของหนังสือข้างต้นได้อย่างชัดเจน จึงขอยกตัวอย่างดังต่อไปนี้

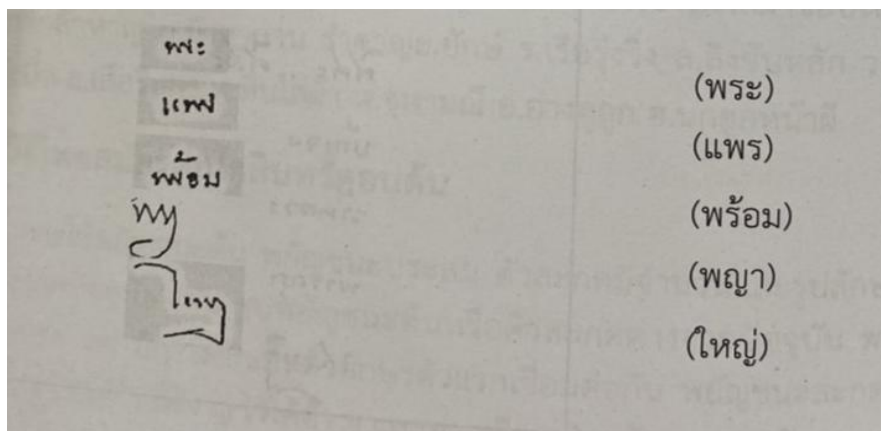
ภาพ 2 ตัวอย่างหลักฐานประกอบการศึกษาในหนังสือจากเว็บไซต์
ที่มา: อนุรักษ์วิริยะ, 2565, หน้า 120

จากภาพ 2 ปรากฏในหนังสือหน้าที่ 120 เป็นภาพหนังสือพิมพ์ดุสิตสมิต ที่มีที่มาจากเว็บไซต์ออนไลน์ ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างภาพข้างต้น เพื่ออธิบายหรือสร้างความเข้าใจให้ชัดเจนของอักษรและอักขรวิธีแบบใหม่ที่สร้างสรรค์โดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ภาพ 3 ตัวอย่างหลักฐานประกอบการศึกษาในหนังสือจากวรรณกรรม
ที่มา: อนุรักษ์วิริยะ, 2565, หน้า 93

จากภาพ 3 ปรากฏในหนังสือหน้าที่ 93 เป็นภาพจินตามณีฉบับความแปลกหรือวรรณกรรมไทยสมัยอยุธยาที่มีที่มาจากหนังสือของกรมศิลปากร ผู้เขียนได้ยกตัวอย่างภาพข้างต้น เพื่อเปรียบเทียบการใช้เครื่องหมายไวยากรณ์ (๑) หรือ (๑๑) ของยุคสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นและปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย

ภาพ 4 ตัวอย่างพื้นฐานประกอบการศึกษาในหนังสือจากงานวิจัย

ที่มา: ญฐ อังศุวิริยะ, 2565, หน้า 76

จากภาพ 4 ปรากฏในหนังสือหน้า 76 เป็นการยกตัวอย่างการเขียนอักษร พร พญ ญ ของสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นที่มีความแตกต่างจากการเขียนปัจจุบัน ซึ่งอ้างอิงมาจากวิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทยของนักศึกษาท่านหนึ่ง

หนังสืออักษรและอักษรวิธีไทยมีหนึ่งในลักษณะเด่นอีกประการจากการนำเสนอเนื้อหา คือลักษณะการเสริมสร้างความคิดสืบเสาะ จุดประกายมโนทัศน์ให้ชัดเจน และเปิดมุมมองความคิดเชิงบวกให้แก่ผู้อ่าน ซึ่งเห็นได้ผ่านตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“...ในฐานะที่ผู้เขียนไม่ใช่นักโบราณคดี หากเป็นผู้ศึกษาอักษรและอักษรวิธีไทยโบราณจึงไม่อาจตัดสินได้ว่าหลักฐานจากแหล่งใดเก่าแก่ที่สุด เพราะจากการศึกษาจากตำราและหลักฐานเว็บไซต์ดังที่กล่าวมาข้างต้น จะพบการอ้างอิงว่าศิลาจารึกตามกล่าวอ้างของจังหวัดนั้น ๆ เป็นหลักแรกไม่ตรงกัน ผู้เขียนจึงขอนำข้อมูลพร้อมหลักฐานศิลาจารึกมาให้ผู้ที่สนใจศึกษาความเก่าแก่ของยุคสมัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าในประเด็นนี้สืบต่อไป ซึ่งผู้เขียนพบว่าความน่าสนใจที่มากกว่าการระบุหลักใดจะเก่าแก่กว่ากัน นั่นคือ เนื้อหาที่พบจากศิลาจารึกต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องราวระบบการปกครอง และการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในอดีต ซึ่งผู้สนใจสามารถรวบรวมจากหลากหลายแหล่งในภาคกลางเพื่อศึกษาประเด็นนี้เป็นพิเศษก็อาจจะค้นพบวิธีคิด ในด้านการเมือง การปกครอง ความเชื่อที่สืบต่อมาจนปัจจุบันต่อไปได้อีก...” (ญฐ อังศุวิริยะ, 2565, หน้า 6)

ตัวอย่างที่ 2

“...ความเห็นเกี่ยวกับอักษรและอักขรวิธีของพ่อขุนรามคำแหงเป็นที่กล่าวถึงในแวดวงวิชาการตั้งแต่ข้อค้นพบ ข้อสันนิษฐาน รวมถึงข้อสงสัยในการสร้าง ซึ่งหนังสือเล่มนี้ผู้เขียนไม่มีเจตจำนงในการตีแผ่หรือพิสูจน์ข้อสงสัยดังที่นักวิชาการถกเถียงจนถึงปัจจุบัน เพราะผู้เขียนเชื่อมั่นว่าศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงก็คือศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงอย่างไม่มีข้อกังขาใด ๆ ฉะนั้นข้อมูลที่จะกล่าวถึงในที่นี้จึงเป็นเรื่องราวความรู้ที่เกี่ยวกับอักษรและอักขรวิธีไทยเป็นสำคัญ อาทิ ความเห็นของนักวิชาการที่เกี่ยวกับการประดิษฐ์ตัวอักษร...” (ณฐ อังศุวิริยะ, 2565, หน้า 22)

ตัวอย่างที่ 3

“...การจัดทำพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานซึ่งจัดตั้งโดยหน่วยงานของรัฐ มีผลสำคัญต่อการใช้ภาษาของคนไทย เนื่องด้วยข้อกำหนดการจัดทำหนังสือราชการหรือการใช้ภาษาไทยจะต้องยึดพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตฯ เป็นแม่บทในการเขียนหนังสือ ด้วยการเก็บคลังศัพท์ตั้งแต่ฉบับแรกถึงฉบับปัจจุบันซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ รวมถึงมีการจดคำศัพท์บางคำ ผิดพลาด ผลก็คือคนที่ใช้ภาษาก็ใช้ผิดตามไปด้วยเช่นกัน อาทิ คำว่า แช่ว ที่เขียนเป็น แช่ว ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งภายหลังได้ออกประกาศว่าเกิดจากปัญหาในการพิสูจน์อักษร และยืนยันให้ใช้คำว่า แช่ว หรือคำว่าว่า “แชบ” ที่ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ใช้คำว่า แชบ ภายหลังก็ได้แก้ไขใหม่ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ว่า แชบ การสะกดผิดมีผลต่อการใช้และการออกเสียงในภาษาไทย จากตัวอย่างจะพบว่าแม้หน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นหลักด้านการใช้ภาษาไทยให้กับคนไทยก็มีโอกาสผิดพลาดได้เช่นกัน และความผิดพลาดดังกล่าวก็จะถูกบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์โดยปริยาย ขณะที่ปัจจุบันเป็นยุคสมัยที่เรียกว่า โลกโซเชียล ดังนั้นความผิดพลาดที่เกิดขึ้นได้รับการแก้ไขทันทีในพจนานุกรมที่เป็นแอปพลิเคชัน (Application) ของราชบัณฑิต ซึ่งทุกคนที่มีโทรศัพท์มือถือหรือคอมพิวเตอร์สามารถเข้าถึงข้อมูลหรือดาวน์โหลดพจนานุกรมออนไลน์ได้ พจนานุกรมออนไลน์จะมีทั้งพจนานุกรมฉบับปัจจุบัน และพจนานุกรมไทยในอดีตอย่าง สัพพะ พะจะนะ พาสาไท ออนไลน์...” (ณฐ อังศุวิริยะ, 2565, หน้า 126-127)

จากตัวอย่างข้อความข้างต้น ผู้เขียนมีการสอดแทรกข้อเท็จจริงผนวกกับข้อคิดเห็นให้ผู้อ่านเกิดมุมมองที่หลากหลายหรือสรุปผลการโต้แย้งบางประการของอักษรและอักขรวิธีไทยอย่างสมเหตุสมผลในเชิงบวก พร้อมทั้งชี้ช่องทางการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดข้อค้นพบใหม่ผ่านสื่อดิจิทัลออนไลน์ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับการศึกษาในโลกยุคชีวิตวิถีถัดไป (Next Normal) หรือช่วงเวลาแห่งการปรับตัวด้านเทคโนโลยี อันช่วยเสริมสร้างให้ผู้อ่านเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ การเรียบเรียงความคิด และการแสดงออกทางภาษาได้อย่างเป็นระบบ

ดังนั้น การตอบของผู้อ่านหนังสือเล่มนี้ ของณฐ อังศุวิริยะ ที่มีต่อคำถามของนักเรียนหรือบุคคลอื่น ๆ ที่ว่า “ทำไมตัวอักษรในศิลาจารึกถึงไม่เหมือนกับตัวอักษรที่เราใช้ในปัจจุบัน ?” หรือ “มีตัวอักษรไทยบางตัวที่หายไปจากศิลาจารึกหรือไม่ ?” หรือ “ทำไมข้อความบนศิลาจารึกอ่านยากกว่าภาษาไทยปัจจุบัน ?” จะมีแนวทางที่ต้องหาคำตอบหรือการอ้างอิงที่น่าเชื่อถือ จึงกล่าวได้ว่านักศึกษาครูภาษาไทย ครูภาษาไทย ผู้อ่าน หรือผู้ที่สนใจในภาษาศาสตร์ ด้านอักษรและอักษรวิธียไทย ควรมีโอกาสศึกษาหนังสือเล่มนี้ ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้อักษรและอักษรวิธียไทยหลายประการ เช่น การนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้อง น่าสนใจ ทันสมัย และมีคุณค่า คือ ส่งเสริมการรักษาเอกลักษณ์ของชาติสืบต่อไป ทั้งนี้ ขอฝากความหวังต่อเยาวชนและคนไทย ถึงความสำคัญของการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและป้องกันไม่ให้ภาษาไทยเสื่อมสภาพไปตามกาลเวลา หากทุก ๆ ท่านศึกษาอักษรและอักษรวิธียไทยอย่างถูกต้องแล้วสามารถตีความ เชื่อมโยง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ความหวังที่ฝากไว้จะสำเร็จและเกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศไทยในหลาย ๆ ด้านอย่างแน่นอน

เอกสารอ้างอิง

ณฐ อังศุวิริยะ. (2565). *อักษรและอักษรวิธียไทย*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.